

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертационния труд на тема:

"ЛИДЕРСТВО В ГЛОБАЛНА МЕДИЙНА СРЕДА

Политическо лидерство и журналистически интерпретации през първото десетилетие на XXI в."

на Симеон Игнатов Василев, докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция” на Факултета по журналистика и масова комуникация в СУ”Св.Климент Охридски” за присъждане на образователната и научна степен „доктор” , професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (международна комуникация).

Научен ръководител: доц. д-р Теодора Петрова

Автор на рецензията : проф.дфн Милко Димитров Петров, ФЖМК на СУ"Св.Климент Охридски"

1. АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Въпросът за политическото лидерство става особено актуален във втората половина на 20 и началото на 21 век- време на засилена медийна интерпретация на този проблем. Активната медиатизация на политическия живот обуслови съвременен прочит на връзките между политика и журналистика, публична рецепция и митология.

Дисертационният текст на г-н Симеон Василев ни предлага разгърната картина на генезиса и развитието на модерната политическа идея, реализирана чрез образите на водещи политически личности на нашата съвременност. Авторът показва много добро познаване на политическата теория и съвременната политическа практика, което се основава на лични

наблюдения и оценки, на места твърде проникателни, за да бъдат прибавяни към обичайното ампло на един телевизионен кореспондент- международник. Авторът обстойно разглежда проблемите на политическото лидерство- в контекста на медиите и голямата промяна в международните отношения в днешния глобализиран и дигитализиран свят.

Оригиналността на темата произтича от нейната фактическа неразработеност в българските медийни анализи, а също и на избрания методологически подход - теоретичен анализ, подкрепен с аргументи , получени от практическия опит на докторанта и някои извършени изследвания. Актуалността на избрания подход се дължи на използвания метод на аналитичната журналистика, която разглежда актуални събития, личности и процеси в контекста на цялостното развитие на обществото в 21 век. За тази цел Симеон Василев използва сравнението, аналогията, причинно-следствените връзки, оценката, обобщението, хипотезата. Това придава на дисертационния труд концептуална дълбочина, без да го лишава от неговия ярък публицистичен характер.

2. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд се състои от **Увод, пет глави, заключение , библиография и приложения в размер на 270стр.** Авторефератът цялостно пресъздава съдържанието на докторската дисертация, в него има всички научни реквизити, които са задължителни за една докторска дисертация. Посочени са **основните цели** на научното изследване - анализ на политическото лидерство в съвременната глобална медийна среда.

Отлично е формулирана и защитена основната **изследователска теза** на дисертацията, а именно ролята на медиите като политически фактор и тяхното влияние върху лидерството, в зависимост от политическите условия,

икономическите обстоятелства и историческото време, както и изследване на международните и медийните страни на лидерството в първото десетилетие на новия век. Прецизно са формулирани **обекта и предмета** на научното изследване, използваната **интегрална методология**, в която се преплитат методи и индикатори от научни сфери като журналистика, теория на международните отношения, история, философия, политология и др.

Първа глава представя хронология на журналистическата професия и голямата промяна, която настъпи в нея след появата на компютрите и дигиталната медийна среда. Симеон Василев основателно разглежда трансформациите в журналистическата професия с появата на новите технологии, в това число- и робо журналистиката. Той обръща внимание на някои основни въпроси на журналистическата теория, на нейната специфичност и диференциация. Направеният теоретичен преглед на ключови автори в медиазнанието и включването на позабравени авторитети от немската журналистическа теория от 19 и началото на 20 век , които са актуални и днес, обогатява предложения обзор и допринася за логичното му обвързване със следващата част от дисертационното изследване.

Симеон Василев оригинално определя медиите като "primus pilus" на съвременния свят, все повече са глобализирани, които всеки ден отнемат автономността на политиката. Докторантът правомерно смята, че *журналистиката е политическа холограма на съвремието*, тя е своего рода интерференция на политиката. В тази холограма се оглеждат политическите лидери, чиито образи са „сътворени“ от медиите и техните журналистически интерпретации.

Втора глава е посветена на политическото лидерство и неговите журналистически интерпретации. Симеон Василев, въз основа на многобройни факти и примери, изследва ролята на политическия мит и

медийното митологизиране, и най-вече - големите предизвикателства, породени от дигитализацията и възхода на социалните мрежи. Той обстойно анализира фундаменталния въпрос за свободата на словото в съвременната твърде усложнена медийна среда, изпълнена с истински, но и фалшиви новини. Задълбочен и аналитичен, Симеон Василев ни запознава с генеалогията на съвременните политически основни послания, с мотивацията на техните носители, и с последствията от тези прокламирани идеи и концепции, с тежките травми и бравурно аплодираните резултати, които често се оказват коварни капани, заложен от самодоволните велики играчи на световна сцена, понякога авантюристи, понякога „щастливи овчарчета“, на които щастието се усмихва в началото, а по-късно им поднася горчивата чаша, на разсъмване, когато лековерните им последователи, народите, които са им повярвали, ще трябва да я изпият до дъно вместо тях. Оригинален е анализът на докторанта, посветен на Фейсбук и Туитър и тяхната роля в създаването на съвременната политика. Според Симеон Василев президентът на САЩ Доналд Тръмп е най-силният пример за правене на политика чрез Туитър и този начин на комуникация със сигурност предстои да бъде много сериозно изследван. Десетте думи на президента Тръмп в Туитър са съобразени не само със скоростта на информацията и нейната всеобхватност, но и с цел, която далеч надминава целите от времената на президенти като Никсън - да лиши журналистите от тяхното право на интерпретация.

Трета глава разглежда ролята на медиите в системата на международните отношения, и най-вече - влиянието на глобализацията върху тях. Докторантът обръща специално внимание на генезиса и развитието на медийните манипулации, както и поведението на медиите в условията на тероризъм.

Докторантът основателно обръща внимание на ключови автори в теорията на международните отношения и медиите – Ханс Моргентхау, Збигнев Бжежински, Хенри Кисинджър, Георги Стефанов, Динко Динков, на медиите и медийните манипулации – Уолтър Липман, Дъглас Рушков, Георги Манолов, като правилно избягва позоваването на вторични и недобросъвестни автори с български произход, които преразказват, без да цитират първоизворите от където са пили вдъхновение с пълни шепи.

Според докторанта медиите играят много важна роля за популяризиране дейността на дипломатическата служба и нейното отваряне към обществото. но в дигиталната епоха понятията за публична дипломация и външна политика радикално се променят. Логична е неговата теза, че в дигиталната епоха *"медиите имат директно влияние върху международните отношения. Традиционните концепции за дипломация и външна политика са поставени под въпрос. Понятия като „дигитална дипломация“, електронно правителство“, „електронна демокрация“ трайно се настаниха в дипломатическия и журналистическия речник".* Съвременното "роботизиране" на журналистиката върви бързо и на практика - е непредсказуемо. За жалост, правилна е тезата на докторанта, че очакванията са *"в много скоро време да се персонализира съдържанието в "журналистика на роботите". Следователно въпросите "ще замести ли роботът работата на журналистите", „ще генерират ли компютрите журналистика“, „заплашена ли е обективността на журналистиката“, са не само легитимни, но и закъснели."*

Четвърта глава разглежда международната политика от първото десетилетие на 21 век. Докторантът представя подробно външнополитическия процес, в който старите лидери отстъпват мястото си на

нови лидери. Правилна е тезата на докторанта, че „Новите“ личности започват да задават тона и да определят стила в международните отношения. В такъв момент международната политика е раздвоена в търсенето на баланса между стратегическата стабилност и неочакваните кризи, между лидерските промени и външнополитическите дилеми, между глобалните предизвикателства и националните интереси...

Всеки нов лидер или всяка смяна на правителството при съседа предизвиква и нови действия, нови нагласи и нови предложения в интересната игра на международна политика".

Пета глава търси отговор на поредица въпроси като: "Как възникват „политическите етикети“, запазените марки“ и стереотипа на лидерите? Колко е „разстоянието“ между „мнението за себе си“ и „мнението на обществото“? Каква роля има „медийната анатомия“ на властта?" Отговорите на тези въпроси са" в полето "на напрежение, в което се разиграва митът, имиджът и реалното значение за публичния образ на един политически лидер."

Особено ценен е панорамният подход, който разглежда процесите и събитията в началото на 21 век и отражението , което те оказват върху поведението на водещи политически лидери като Хелмут Кол, Маргарет Тачър, Никола Саркози, Герхард Шрьодер, Силвио Берлускони, Тони Блеър, Барак Обама . Тук са представени техните политически биографии и техните медийни проекции , причините за техните успехи, и условията, довели до загубата на престиж или до края на политическите им кариери.

3. НАУЧНИ ТЕЗИ И ПРИНОСИ

Представената дисертация на Симеон Василев съдържа няколко основни научни приноси:

Първият научен принос е сполучливият избор на оригинална тема за научно изследване, което в българските медийни анализи досега не е правено. Това е едно от първите изследвания, което анализира ролята на новата медийна среда за промяната на политическото лидерство. Текстът изследва появата на лидерството във вътрешната политика, външнополитическият му възход и закономерният му неизбежен край в условията на непрекъснат комуникационен процес, осъществяван чрез медиите.

Вторият научен принос е изборът на интегрална методология, която съчетава теоретичния анализ и журналистическата практика. Използван е интердисциплинарен подход, който позволява анализ на понятията от политическата, социалната и журналистическата теория.

Третият научен принос е разглеждането на журналистическата интерпретация на политическото лидерство. Изследвана е интерпретацията на лидера в медиите, ролята на медийния образ за изграждане на персоналния имидж и неговото възприемане от обществото. Убедително е разработена тезата, според която медиите осигуряват пространствено-времевия континуум за „големия взрив“ или „големия срив“ на всяко политическо лидерство.

Четвъртият научен принос е изследването на влиянието на глобализацията на комуникацията и използването на новите информационни и комуникационни технологии върху лидерството. Представени са тенденциите за използването на изкуствен интелект за генерирането на медийно съдържание, което създава условия за политическо лидерство. Подчертано е значението на новата медийна и политическа ситуация от вида на „да туйтнеш история“, която пряко засяга социалните мрежи и медиите като посредник в живота на обществото.

4. ОСНОВНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ.

Моята основна препоръка към автора е да публикува това интересно и оригинално научно изследване, след известна редакция. То е написано с ярък публицистичен стил и език и ще бъде много ценно за специалисти по дипломация и международни отношения, експерти по персонален имидж и политически бранд, историци, философи, специалисти по връзки с обществеността и любопитни образовани читатели.

Към докторанта Симен Василев имам следните въпроси:

1. Как социални мрежи от вида на Фейсбук и Твитър ще повлияят на международната политика и медийният образ на политическите лидери в следващите 10 години?

2. Какво бъдеще ще има традиционната аналитична журналистика, при бързото развитие на робо-журналистиката, която постоянно разширява медийната си територия.

5. ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

Заклучителната ми научна оценка за този дисертационен труд се основава на следните научни аргументи:

- Това е първото цялостно научно изследване на връзката между външната политика, ролята на дигиталната медийна среда за промяната на политическото лидерство.

- Дисертационният труд обстойно анализира появата на лидерството във вътрешната политика, външнополитическият му възход и неговият неизбежен край в условията на непрекъснат комуникационен процес, осъществяван чрез медиите;

- Докторантът Симеон Василев показва висока професионалната компетентност и задълбочени познания в областта на външната политика,

политическото лидерство, международните отношения - и влиянието на медиите върху тях;

- Докторантът Симеон Василев представя солидна аргументация на редица научни тези, която се основава на неговите теоретични знания и богат журналистически опит;

- Докторантът Симеон Василев представя научен анализ, написан с публицистични умения и журналистическа култура.

Като се основавам на всичко казано дотук, **напълно убедено препоръчвам** на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Симеон Игнатов Василев, свободен докторант в катедра "Комуникация и аудиовизуална продукция" на СУ"Св.Климент Охридски", професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (международна комуникация).

София, 16 април 2018г.

РЕЦЕНЗЕНТ : проф.дфн Милко Петров